

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. v právní věci žalobce: **E. D.**, zastoupeného Mgr. Martinem Zikmundem, advokátem se sídlem Perlová 14, Plzeň, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Plzni**, Hálkova 14, Plzeň, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 11. 2008, č. j. 57 Ca 93/2008 – 20,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- III.** Odměna advokáta Mgr. Martina Zikmunda, se sídlem Perlová 14, Plzeň, **s e u r č u j e** částkou 5712 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností napadeným usnesením Krajský soud v Plzni (dále jen „krajský soud“) rozhodl o žalobě a žádosti žalobce o prominutí zmeškání lhůty pro podání žaloby tak, že výrokem I. neprominul zmeškání lhůty k podání žaloby a výrokem II. žalobu žalobce ze dne 3. 11. 2008 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 8. 2008, č. j. 6527/08-1300-402419 pro opožděnost odmítl.

Proti výše uvedenému usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. V ní namítá nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného i usnesení krajského soudu. Žalobu podal až dne 3. 11. 2008, protože byl dne 14. 9. 2008 vyslán zaměstnavatelem na pracovní cestu, ze které se vrátil až dne 26. 10. 2008. Ve věci se jedná o komplikovaný a složitý právní problém, kdy za absence kvalifikovaného právního zástupce se lhůta dvou měsíců jeví jako zcela nedostatečná. Stěžovatel je toho názoru, že neprominutím zmeškání lhůty, o které požádal, došlo k porušení jeho práva na spravedlivý proces. Stěžovatel neměl od začátku řízení kvalifikovaného zástupce, který by mohl danou žalobu za něj podat. Ostatně až usnesením krajského soudu ze dne 23. 9. 2009 byl stěžovateli zástupce ustanoven, když bylo shledáno, že stěžovatel na něj má právo. Lze tedy shrnout, že jelikož stěžovatel neměl kvalifikovaného právního zástupce, který by hájil jeho zájmy, jelikož si ho nemohl dovolit, jakož dále sám nemohl včas danou žalobu podat, by bylo porušením ústavních principů (čl. 36 odst. 1 a čl.37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Stěžovatel má dále za to, že obsah rozhodnutí ve věci samé vysloví soud ve výroku rozhodnutí. Není proto přijatelné, aby bylo rozhodnuto toliko způsobem „žaloba se odmítá“. Tento nedostatek zakládá závadný stav a v podstatě zakládá nepřezkoumatelnost usnesení, když z něj není zřejmé, jaká žaloba byla odmítnuta. Stěžovatel navrhuje usnesení zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.).

Kasační stížnost není důvodná.

O důvodech kasační stížnosti Nejvyšší správní soud uvážil takto:

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Především je nutno zdůraznit, že kasační stížnost míří proti všem výrokům usnesení krajského soudu, tedy i proti výroku, jímž byla žaloba v předmětné věci odmítnuta. Proti rozhodnutí o odmítnutí žaloby lze v kasační stížnosti z povahy věci uplatnit pouze důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy lze uplatnit důvody, pro které je rozhodnutí o odmítnutí žaloby podle názoru stěžovatele nezákonné a proč mělo být o žalobě rozhodnuto meritorně.

Ostatně již ve svém rozhodnutí ze dne 21. 4. 2005, sp. zn. 3 Azs 33/2004, Nejvyšší správní soud konstatoval, že je-li kasační stížností napadeno usnesení soudu o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu.

Podle § 72 odst. 1 s. ř. s., lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Lhůta je zachována, byla-li žaloba ve lhůtě podána u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje. Podle odst. 4 téhož ustanovení zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout.

Podle § 40 odst. 1 s. ř. s., lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. To neplatí o lhůtách stanovených podle hodin. Podle odst. 2 lhůta určená

podle týdnů, měsíců nebo roků končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje s dnem, který určil počátek lhůty. Není-li takový den v měsíci, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce. Podle odst. 3 připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. To neplatí o lhůtách stanovených podle hodin.

Žalobou napadené rozhodnutí žalovaného bylo stěžovateli doručeno dle dodejky do vlastních rukou v pondělí dne 18. 8. 2008, což tvrdí i sám stěžovatel. Lhůta dvou měsíců stanovená k podání žaloby v § 72 odst. 1 s. ř. s. počala tedy běžet v úterý dne 19. 8. 2008 (§ 40 odst. 1 s. ř. s.) a skončila v pondělí dne 20. 10. 2008, neboť dne 18. 10. 2008 byla sobota (§ 40 odst. 2 a 3 s. ř. s.).

Žalobu však stěžovatel podal u krajského soudu osobně až dne 3. 11. 2008. Stalo se tak po marném uplynutí lhůty k podání žaloby. Ostatně opožděnost podání žaloby je patrná i z data jejího sepsání. Nezbyvá tudíž než konstatovat, že lhůta pro podání žaloby byla zmeškána a krajský soud postupoval správně, pokud žalobu podle § 46 odst. 1 písm. b) jako opožděně podanou odmítnul.

Soud je zákonnou lhůtou pro podání žaloby vázán a její zmeškání nemůže prominout. Pokud není žaloba proti správnímu rozhodnutí podána včas, nemůže se jí správní soud věcně zabývat a je povinen ji pro opožděnost odmítnout. Odmítnutí žaloby stěžovatele v posuzovaném případě proto Nejvyšší správní soud považuje za naprosto přirozený a obvyklý důsledek starobylé římskoprávní zásady *vigilantibus, non dormientibus iura subveniunt* [právo pomáhá bdělým, ne spícím, tj. práva náleží těm, kdo se o ně starají, nikoli těm, kteří o ně nepečují (Codex Iustinianus 7, 40 1)]. Citovaná zásada odráží konstrukci, podle níž je mechanismus fungování (zde) procesního práva vybudován na předpokladu iniciativy jeho subjektů směřujících k realizaci svých zájmů právně relevantním chováním (subjekt práva má činit kroky k ochraně svých práv včas a způsobem, aby jejich ochranu zbytečně neohrožoval). Stěžovatel se tak nemůže úspěšně dovolávat zásahu do svých práv, neboť nepříznivý důsledek v podobě odmítnutí žaloby pro opožděnost si způsobil sám svým vlastním chováním.

Pochybení stěžovatele neomlouvá ani jím tvrzený pobyt na služební cestě. Pokud mu bylo napadené rozhodnutí doručeno již dne 18. 8. 2008, nic mu nebránilo ještě před odjezdem podat žalobu blanketní a požádat soud o ustanovení kvalifikovaného právního zástupce. To však stěžovatel neučinil. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že rozhodující pro počátek běhu lhůty pro podání žaloby je den, kdy bylo stěžovateli doručeno předmětné rozhodnutí žalovaného. Zmeškání lhůty k podání žaloby, jak již bylo uvedeno výše, prominout nelze a krajskému soudu tak nezbylo, než žalobu jako opožděnou odmítnout.

Pokud stěžovatel namítá nepřezkoumatelnost usnesení spočívající v neurčitosti a nesrozumitelnosti výroku, nelze s ním souhlasit. Z napadeného usnesení, z vymezení předmětu řízení je bez pochyb zřejmé, o jakých návrzích krajský soud rozhodoval a jak o nich rozhodl.

Se zřetelem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že úspěšnému žalovanému náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal, ačkoliv mu na ni vzniklo právo, protože žalovanému žádné náklady v tomto stadiu řízení nevznikly; stěžovatel nebyl s kasační stížností úspěšný, a proto mu právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nevzniklo (§ 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s.).

Stěžovateli byl pro toto řízení před soudem ustanoven soudem zástupce advokát. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 4200 Kč za dva úkony právní služby po 2100 Kč, a sice za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a za doplnění kasační stížnosti ze dne 20. 4. 2009 [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) a dále 2 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy odměna advokáta činí 4800 Kč. Protože advokát soudu doložil, že je plátce daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšují se náklady řízení o částku odpovídající dani, kterou je advokát povinen odvést z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Částka daně vypočtená podle § 37 písm. a) a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 912 Kč; odměna advokáta navýšená o daň tedy činí 5712 Kč. Zástupci stěžovatele se tedy přiznává celková náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 5712 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 30. září 2009

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu